Trönöbygden

Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

Årgång 18

Nr 2

Maj 2018

Foto: Kirsten Bjerknes

Grannsamverkan

håller tjuvarna borta

Första stegen har tagits för att starta det mycket enkla och effektiva skyddsnätet *Grannsamverkan* i Trönö.

Det handlar om att hålla ögonen öppna och ha koll på om det verkar försiggå något misstänkt i grannskapet. Vi hjälper varandra att ha uppsikt, vilket enligt erfarenhet från andra områden har visat sig minska risken för inbrott betydligt.

Sidan 14

Jaga som Robin Hood!

Och ändå inte, för dagens pilbågar har inte mycket gemensamt med Robins långbåge. Numera är de små underverk av precision och stabilitet.

Alltfler blir intresserade av att jaga med båge, och i Trönö har vi en av Sveriges mest erfarna på området, tillika lärare och instruktör. I detta nummer får du en lektion av Ulf Backman, som regelbundet håller kurser i konsten att jaga med pilar som ammunition.

Sidorna 12 – 13

Med vassa redskap på hög nivå

Petra Pavlovska är utbildad agronom från Prag, som numera är Trönöbo och trädfällare. Med spikskor, säkerhetslina och motorsåg klättrar hon upp i höga träd för att sektionsvis, gren för gren, på ett säkert sätt ta ner dem.

Sidan 9

Form och färg i mossan

Åter igen har Alf Pallin varit ute och gjort intressanta svamp– och lavfynd, denna gång längs Gåsån i Sterte. Intressanta namn som smal svampklubba, ärgnål och torsklav dyker upp i denna första del av två, fortsättningen kommer i nästa nummer.

Sidorna 10-11

Landsbygdens ljusnande vår

Blomstrande storstäder på bekostnad av service på landsbygden, är det något vi måste stå ut med även i framtiden? Vi som vill leva och bo utanför städerna tvingas alltid slåss för vårt berättigande, känns det som. Hur och när vänder vi den skutan?

Två böcker av författare med lokal anknytning belyser problematiken.

Sidan 7

Smått och gott

Biblioteket behöver hjälp	*sidan 4*
Idéer för Åstigen	*sidan 5*
Kom med i Tisdagsgruppen	*sidan 6*
Konststafetten till Trönö	*sidan 14*
Nytt från hembygdsföreningen	*sidan 18*

Reparation

och **service**

av de flesta bilmärken.

Däckservice

och **däckhotell**

nbs norrala bensin & service

Torsängsvägen 3, 826 94 Norrala • Tel: **0270 351 81**

SBSREKLAM www.sbsreklam.se

- **Stort utbud av arbets- & profilkläder**
- **Tryck & brodyr**
- **Skyltar, banderoller, dekaler mm**

Växelgatan 5
826 40 Söderhamn

Tel: **0270 104 20**
E-post: *info@sbsreklam.se*

WERNERS BIL&MASKIN
Gummiverksta'n i Norrala

Telefon:

0270 302 20

Efter gamla E4 mittemot Norrala kyrka

Hos Werners i Norrala kan ni göra följande:

Reparera och serva din bil/släpvagn.
Vi har även felkodsutrustning.

Köpa däck och fälgar till nästan allt som rullar.

Köpa en släpvagn eller båttrailer i alla storlekar, även tillbehör.

SUPER DÄCK · Anssems.com · Tiki Treiler · BLYSS transporttechnik · Majava

Ledarsidan

Engagera dig för framtiden!

När jag hör om och när jag ser det engagemang som finns i Trönö så blir jag stolt. Stolt att vara Trönöbo. Nu tycker jag nog att jag har rätt att kalla mig det efter snart 10 år i bygden.

Men det är inte alltid lätt att vara Trönöbo eller Holmsvedenbo eller Stråtjärabo eller... ja du fattar. Vi får kämpa för mycket som andra anser som självklart. Skola, skolkök, vägskötsel, fiber till alla, bostäder, brandvärn, affär med mera.

Trönöbygden ekonomisk förening arbetar hårt med dessa frågor och vi är beroende av våra medlemmar. Därför uppmanar jag dig att fundera om dessa frågor är viktiga och om du tycker det så ser vi dig gärna som medlem.

Nu ser jag personligen fram emot en skön sommar med mycket sol, bad och fotboll!

Trevlig sommar önskar jag och hela styrelsen!

Fredrik Öhlander

Fredrik Öhlander, 38 år. Uppväxt i Lilltjära, Kilafors. Bor sedan 2009 i Hamre på gården som kallas Wimans, med sambon Emma och barnen Astrid och Sigrid.

Arbetar till vardags som projektledare vid Trafikverket, och fritiden fyller jag med fotboll, golf, politik, bilbana, matlagning, familj och ideellt arbete.

Trönöbygden ekonomisk förening, styrelsen 2018

Fredrik Öhlander, ordförande
Mats Andersson, vice ordförande
Olle Sahlin, sekreterare
Lena Åkerlind, kassör
Anders Tång, Brandvärnet, hemsidan
Olov Östlund, teknisk support
Jimmy Wännström, ord ledamot
Walker Thornton, ord ledamot
Martin Larsson, ord ledamot
Birgitta Eriksson, suppleant
Eva-Lisa Linde, suppleant
Karolina Svensk, suppleant
Kristian Gajdos, suppleant

Välkommen att annonsera i bygdebladet

Trönöbygden är en lokal tidning som utges av *Trönöbygden ekonomisk förening*. Den trycks i en upplaga av 600 ex och görs i A4-format delvis i färg. Den delas ut till alla hushåll i Trönö och till andra medlemmar. Tidningen finns på biblioteket och i andra offentliga lokaler i Söderhamn.
Trönöbygden utkommer kvartalsvis, vanligen under sista veckan i februari, maj, augusti respektive november, med manusstopp den första vardagen i respektive månad.

Annonspriser

1/2 sida:	910 kr färg, 760 kr sv/v
1/4 sida:	620 kr färg, 570 kr sv/v
1/6 sida:	350 kr färg, 265 kr sv/v
Radannonser:	Köpa/byta/sälja m m: 20 kr

Trönöbygden
Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

Tjänster via Trönöbygden ekonomisk förening

(priser inkl moms)

- **Kopiering**
  Enstaka: 1,50 kr/st enkelsidiga, 2,50 kr/st dubbelsidiga.
  Över 100: 1,25 kr/st enkelsidiga, 1,90 kr/st dubbelsidiga
- **It-tjänster:** 20 kr/halvtimme
- **Skrivhjälp**
- **Grovtvätt** (mattor, överkast med mera); 200 kr/maskin
  Kontakta **Astrid Wadsten**, tel 070 238 68 91

Trönöbygden
Organ för Trönöbygden ekonomisk förening

utges av *Trönöbygden ekonomisk förening*

Trönöbygden utkommer med fyra nr/år tills vidare.

Ansvarig utgivare
Fredrik Öhlander
073 800 44 40

Postadress
Trönöbygden
Lertagsvägen 1
826 95 Trönödal

Hemsida
www.tronobygden.se

E-post
Info@tronobygden.se

Besöksadress
Bystugan, Lertagsvägen 1

Telefon: 0270 42 77 62
Fax: 0270 36225
Bankgiro: 5125 – 0298

Redaktion
Birgit Lundgren
076 795 54 92

Lena Åkerlind
070 350 80 66

Layout och redigering
Marie Sundberg
070 327 64 01

Tryck
Söderhamns kommun
0270 75000
kopieringen@soderhamn.se

Bystugans öppettider

Kontor och bibliotek:

Tisdagar	**13-16**
Lena	070 350 80 66
Torsdagar	**10-13**
Astrid	070 238 68 91

Hela tidningen i färg

finns på

www.tronobygden.se

Har du överskott av rabarber?

Trönö hembygdsförening samlar in rabarber på Söderblomsgården under hembygdsdagen, den 17 juni kl. 11-15.

Vi tar gärna emot rabarber som blivit över i trädgårdarna. Av rabarbern kokar vi marmelad, chutney och saft, som sedan serveras tillsammans med Trönömackan på Söderblomsgårdens sommarcafé.

En burk chutney, en burk marmelad och en flaska saft lottas ut till en av dem som skänkt rabarber.

Kan du inte ta med dig rabarbern till Söderblomsgården under hembygdsdagen? Ring, så kommer vi och hämtar!

Birgit Lundgren, tfn 076-795 54 92
Lena Åkerlind, tfn 070-350 80 66

Biblioteket behöver hjälp!

Vi behöver hjälp att sortera böckerna i Bystugans bibliotek. Är du intresserad av böcker och har koll på vad som kan vara intressant att ha kvar och vad som kan behöva rensas bort?

Hör av dig till Lena eller Astrid, som håller öppet på Bystugan tisdagar 13-16 respektive torsdagar 10-13.
Kan du inte titta in, hör av dig via telefon: 42 77 62, eller e-post: *info@tronobygden.se.*

Tapeter som konst

Helena Bratt, kulturmålare från Rengsjö, söker gamla tapeter från Trönö att ha som förlaga till målning på lämplig ladugavel i Trönö.

Har du en gammal tapet som skulle "göra sig" som motiv på en laduvägg? Eller har du en lämplig lada i Trönö?

Hör av dig med förslag till Helena tfn 073-8433 854 eller *helena.bratt@gmail.com*

Det här siktar hon på oavsett Kulturstafettens utgång.

TÄVLING

Hjälp oss att rita eller måla en symbol för Trönö!

Lagret med Trönö-tröjor är slut sedan länge. Nu vill vi trycka nya tröjor, men finare än tidigare!

Det kan vara vad som helst som går att förknippa med Trönö och passar att trycka på en tröja. Djur, natur, byggnader, föremål, människor, historier (enstaka eller flera kombinerade). Åskådliggjorda som bilder, silhuetter, symboler, grafiska profiler, loggor, texter, mönster eller vad som helst. Så länge det går att förknippa med Trönö och fungerar att trycka på en tröja!

Du behöver inte kunna rita som ett proffs. Om bilden behöver justeras så fixar vi det, huvudsaken är att idén är bra. Foto fungerar också.

Vinnande bidrag får ett par tröjor.

Lägg ditt bidrag i Bystugans brevlåda eller mejla till *olov.ostlund@gmail.com* senast den **30 juni**.

Välkommen med ditt bidrag!

Nu kan Trönö vädra morgonluft!

Kommunstyrelsen har beslutat att den ansökan som Trönöbygden ekonomisk förening lämnat in om att ICA-affären skall kunna byggas ut och bli en servicepunkt i kommunen, skall behandlas positivt.

I arbetet med en ny översiktsplan har dessutom Trönö planerats bli en av kommunens fyra kommundelscentrum. I förslaget för utvecklingen av Trönö står:

> *”Ta fram ett program för utveckling av Trönö i dialog mellan medborgare, näringsliv, föreningsliv och kommun. Utgå från tidigare processer och underlag som tidigare framtagits lokalt.”*

Längre fram i samrådsförslaget står:

> *”En utveckling av Trönöåns åstig ger fler tillgång till välbehövliga rekreationsområden och äldreboenden möjliggör för den äldre befolkningen att bo kvar i sin hemort samtidigt som bostadsmarknaden öppnas upp för en yngre befolkning.”*

Förhoppningsvis kan det tolkas som att bostadsbyggandet på tillgänglig mark blir av.

Området utefter ån som nämns arbetar Tisdagsgruppen med, men vi är i behov av hjälp med idéer om hur området kan och skall utvecklas.

Skolskog är ett önskemål från skola och elever och där har en del arbeten utförts. Elever i skolan har arbetat fram bilder och texter som skall sättas upp till våren, om djurliv och växter i området .

Men hela området har så många kvaliteter som bör nyttjas.

Ett exempel: En musiker på besök promenerade efter ån, kom ner efter spången från dammen, såg grillplatsen. ”Här kunde man ordna musikafton”, sa han.

Hela området är möjligt att röja och städas upp och alla idéer kan samordnas med skolskog.

Inom Tisdagsgruppen finns det många olika idéer och frågetecken, hur och vad kan man visa av platsen närmast dammen, hur och var låg sågbyggnader, tvättstugan, kraftstationen med mera. Ett annat område som skulle kunna användas är platsen där golfbanan låg, men till vad?

I tisdagsgruppen vill vi ha hjälp med idéer och dom kan man lämna in till bystugan eller till oss i gruppen. Vi tycker att det är Trönöborna som skall utveckla sina idéer, och inte att vi skall låta centralortens experter komma och säga hur vi vill ha det.

Som det ser ut nu efter översvämningarna är det mycket jobb som väntar på att städas upp (se nästa sida). Men i gruppen är vi i behov av förstärkning.

Ingen kan göra allt, men alla kan göra något!

Alla är välkomna in i

Tisdagsgruppen
(bild från arkiv)

Vill du sälja dina hantverk?

I anslutning till sommarens Söderblomspel har du möjlighet att visa och sälja dina alster. För mer information, kontakta Märta Eriksson tel nr 072-538 95 55.

Tusen tack

för all hjälp skolan fått

vid friluftsdagar och fixande av skolgård och is
från alla ideella krafter i Trönö.

Trevlig sommar önskar elever och personal
på Trönö skola och fritidshem.

Tisdagsgruppens gubbar behöver hjälp!!!

Efter snösmältningen och översvämningarna utefter Åstigen kommer det att behövas mycket återställningar och städningar utefter ån. ⇨

Förhoppningsvis får vi, liksom under anläggandet av stigen, hjälp av kommunen med material, grus med mera. Men det finns många kostnader som vi måste ha kontanta medel till, maskinkostnader till exempel. Sparbössan som har funnits på affären skall vi försöka få plats för igen, tack för det som tidigare lagts i den! Vi inväntar också ett bidrag från Faxeholmen, men mer behövs. Man kan sätta in ett bidrag till BG 5125-0298, märkt med tisdagsgruppen.

Ett försök att få lite blommor från kommunen till parken framför bystugan misslyckades, varför vi köpte in penséer för pengar som fanns. Lite lyser det väl upp.

Men det viktigaste som behövs utöver pengar, är ARMAR. Kom med i vår grupp och träffas varje tisdag kl. 9.00 – 12.00. Åldern har ingen betydelse, vi är alla pensionärer. Träffen avslutas alla dagar med en fikastund på Enighet, där Ann-Gerd har dukat upp med kaffe och smörgås.

Välkommen till *Tisdagsgruppen*!

Foto: Lena Åkerlind

Foto: Lena Åkerlind

VÄRME & MILJÖ AB

070 334 43 61 eller ***skogslidens@hotmail.com***

Tidholm och Svensson sätter landsbygden i perspektiv

Under de senaste åren har landsbygdens avfolkning och storstädernas tillväxt uppmärksammats och ifrågasatts alltmera. Två av de mest drivande och kunniga i ämnet har kopplingar till Trönö.

PO Tidholm, född i Arbrå och bosatt i Långbro sedan 20 år, och **Lotta Svensson**, med djupa rötter i Trönömyllan genom sina förfäder på Ol-Svens i Berge, har båda utkommit med böcker som handlar om orsaker till flyttströmmen och varför och hur det kan vara möjligt att bryta den.

Po Tidholm

Po:s bok *Läget i landet* är liten och tunn till formatet och man kan tro att den snabbt är genomläst. Men där bedrar man sig. Det komprimerade och bitvis ganska akademiska språket gör att läsningen tar tid. Det blir också många egna reflektioner när det skrivna möter ens egna referensramar, tankegångar och erfarenheter. Po beskriver det som sker i denna gigantiska folkomflyttning, som vi under lång tid tagit för given och sett som omöjlig att påverka. Att det är mest lönsamt när människor bor samlat och många kan nyttja samhällsservicen, som då blir effektiv och kostnadsbesparande, det är lätt att förstå. Att det här fenomenet enbart har ekonomiska motiv och är politiskt styrt har vi nog däremot inte reflekterat över. Ett färskt exempel är den koncentration av viss kirurgi från mindre sjukhus till några få storstadssjukhus, som statens utredare kommit fram till kan spara 500 människoliv per år. Underlaget i utredningen är mycket tveksamt och resultatet kan starkt ifrågasättas. Den pågående trenden får också till följd att de mindre sjukhusens läkare inte behöver vara lika kompetenta som på större sjukhus. Landsbygd och mindre städer får då nöja sig med läkarkårens B-lag, som på sikt inte heller kan upprätthålla akutsjukvård. Hur långt borta akutsjukvården då kommer att ligga kan man undra över. Hemska tanke!

Befolkningen i storstadsregionerna blir samtidigt allt mera beroende av den landsortsbefolkning som producerar råvaror och livsmedel, helst ekologisk och närproducerad, som de behöver för välmående och överlevnad. En obehaglig sanning är att vi nog alla i någon mån dragits med i och bidragit till detta. Att ungdomar uppmuntrats att flytta för att lyckas i livet, underförstått att de som blir kvar är förlorarna. Det här synsättet har allt mera förankrats i alla åldrar, utan närmare eftertanke. Den allmänna uppgivenheten efter nedläggningar av både flygflottilj och industrier, när Söderhamn blev Döderhamn där ingen framtid fanns. Vi minns under 1990-talet när Arbetsförmedlingen i Söderhamn ordnade bussresor till Norge för arbetssökande som uppmuntrades att flytta till större städer eller till vårt grannland där möjligheterna fanns.

Kanske är det dags att vi spottar i nävarna och befäster vårt människovärde också på landsbygden? Att vi utanför storstadsregionerna har rätt till butiker, skolor, sjukvård, apotek och BB inom rimligt avstånd och vill ha valuta för våra skattepengar. Po sätter fingret på fenomenen och väcker frågorna, men ger inga svar.

Lotta Svensson

Möjligheter till hur vi alla kan medverka till att bryta trenden finns i Lotta Svenssons (red.) bok *Lämna eller stanna*, där hon tillsammans med flera medförfattare ger många lyckade exempel på projekt från både Söderhamn och andra landsortskommuner i norr och söder. Författarna beskriver den allmänna attityden, där allt fokus ligger på de framgångsrika som flyttar och hur de som stannar ses över axeln och förbigås med tystnad.

En grundläggande faktor för en attitydförändring är att alla barn och ungdomar blir sedda, och får känslan av att betyda något. Känslan av trivsel och gemenskap och ha en plats i ett större sammanhang på sin hemort. Då blir hembygden laddad med positiv energi i det egna medvetandet också framåt i livet. Här kan föreningslivet vara mycket betydelsefullt. Trönö IK har säkert har en mycket större betydelse för unga än vad de flesta nog har insett, när de som är borta för studier, några år senare förhoppningsvis återvänder till hembygden. Något att tänka på för oss alla i bygden. Att ta kontakt med skolan för att bjuda in barn och ungdomar till föreningslivets gemenskap - ett bra exempel är föreningen Söderblomspelets medverkan i skolan för en tid sedan.

Båda böckerna är inspirerande och mycket läsvärda. Vår Trönöanda, inställningen att vi har inflytande över livet här i byn är betydelsefullt både nu och inför framtiden. Och tack alla ni unga som valt att bo kvar i bygden och alla ni som flyttar hit till allas vår gemensamma hembygd. Ni behövs och är värdefulla!

Rekommenderar båda böckerna för läsning i hängmattan i sommar – de finns att låna på Bystugans bibliotek.

Birgit Lundgren

Bågjakt

Kurser
Prova på
Familjeaktivitet

1km syd Storsjön skjuter vi med compoundpilbåge på plastdjur/3D mål

Ulf Backman
070-525 1837
www.bowhunter.se
Trönö

Musikfesten fortsätter även i år!

Mer info kommer! Följ "SockenRocken" på Facebook för att hålla dig uppdaterad om senaste nytt!

Musik - Öltält - Matservering

Pris - Förköp 80 kr. 120 kr vid dörren. Fri entré upp till 15 år. Förköpsbiljetter kommer finnas på ICA Trönö. Du kan också swisha till 123 187 15 08 t.o.m den 3 aug. OBS! Skriv "Rock" och namnen på de som betalningen avser!

Trädfällarna i Trönö

Text & foto:
Kirsten Bjerknes

Petra klättrar ut på grenen som ska bort innan trädet fälls.

– Jag är trädfällare, eller sektionsfällare om man ska vara exakt, säger Petra Pavlovska och drar på sig spikskorna.

Det betyder att hon sågar ner stora träd bit för bit – medan kompanjonen Lars Wandin sköter markarbetet.

Runt midjan hänger bland annat en säkerhetslina, en nätt motorsåg med kort svärd och en liten supervass, bågformad såg. Hon har tittat noga på den vildvuxna jättepoppeln som snart ska gå i backen.

Det är ett älskat karaktärsträd, och det vet hon. Men det står farligt nära huset och en stor gren har lagt sig över taket och lövverket har blivit allt sämre med åren.

Hon tar sig snabbt högt upp i trädet för att sätta fast själva klätterrepet. Sedan klättrar hon ut på grenen som har förgrenat sig över taket.

– Den är rutten, ropar hon.

Lars står på backen och hjälper Petra med besluten om hur grenarna ska tas ner utan att skada husets fönster. Båda måste komma fram till en hållbar strategi för en säker sektionsfällning innan Petra drar igång motorsågen. Rötan gör det svårare att beräkna hur grenar ska falla - och hur långt ut på grenen hon kan klättra.

När alla stora grenar är tagna är det dags att ta toppen som faller tungt. Men Petra står stadigt kvar högst upp på stammen. Därifrån kan hon vicka på den kala stammen. När tyngden från grenarna och toppen är borta blir stammen ranglig som en lös tand. Sedan kapar hon stammen bit för bit och det tog henne max två timmar att fälla trädet.

Utbildad agronom

Petra är egentligen agronom. Utbildad på lantbruksuniversitetet i Prag i Tjeckien, där hon är född och uppvuxen. Praktiken ville hon göra i Sverige, för de stora skogarnas skull, och praktikplatsen fick hon hos Lars Wandin i Trönö.

– I Prag var jag yrkeslärare på ett gymnasium med inriktning på galopp, som är en stor sport i Tjeckien.

Efter många fina somrar i Trönö, bestämde hon sig för att bosätta sig i byn permanent.

– Nu är jag helt inne i samhället. Tyvärr har jag inte kunnat jobba som agronom här, och det har inte varit så lätt att få andra jobb heller.

Men Petra, som gillar utmaningar och problemlösningar, bestämde sig till slut för att gå en trädfällarutbildning, trots att hon knappt hade sett en motorsåg.

Det visade sig snabbt att trädfällning passade henne perfekt.

– Jag är ganska stark, jag älskar att vara ute i naturen och jag har alltid tyckt om att klättra.

Uppdragen

Trädfällningen som Petra och Lars jobbar med handlar inte om att avverka skog.

– Vi fäller träd som står illa till i miljöer som kräver försiktighet.

Kunskap och förhållningssätt fördjupas hela tiden. När stora, vackra friska träd som har vuxit i över 100 år ska fällas kan det kännas svårt att vara den som gör det.

– Men oftast finns det en anledning som man kan förstå.

Varje trädfällning är unik och kräver egna lösningar – och Petras ambition är att bli ännu bättre i sitt jobb.

– Jag är inte arborist, som många tror. Arborister är trädvårdsexperter och sektionsfällning av träd är bara en del av deras arbetsuppgifter. Jag fäller träd. Det är min specialitet. Men jag skulle gärna lära mig mer om träd.

Lars och Petra jobbar över hela länet och åtar sig även andra utejobb.

– I vinter har det blivit mycket snöskottning. säger Petra.

Och den som har sett Petra skotta tak glömmer det aldrig.

– I ett gym skulle nog ingen tycka att jag var speciell. Men jag har alltid haft en arbetsstyrka och varit uthållig, säger Petra.

Rejäla spikskor är en förutsättning för klättringen upp i trädet.

Fakta

Namn: Petra Pavlovska
Ålder: 47 år

Familj: Kristian, 19 år, Marie, 10 år och Samuel 7 år.

Bor: Eget hus i Rappsta

Fritidsintressen: Naturen, klättring och fotografering.

Yrke: Trädfällare

Svampfynd Gåsån 2017 del 1

Text & foto:
Alf Pallin

Under september 2017 gjorde jag tillsammans med Pär Hedwall flera besök vid Gåsån i Sterte där vi följde åns slingrande lopp från Trönövägen och en kilometer uppströms till första myren. Det blev flera intressanta fynd av svampar, lavar och kärlväxter, både sällsynta och vanliga, många signalarter som indikerar skog med höga naturvärden. Flera av dem finns också noterade på rödlistan för hotade arter. Många av arterna indikerar också förekomst av kalk/grönsten i berggrunden vilket är ovanligt i den här delen av Hälsingland. Nedan presenteras några av fynden.

Chanotecha ferrigunea, ärgnål.

På en sälgstubbe på södra sidan om stigen som kommer från skogsbilvägen alldeles nära Gåsån växer ärgnål, *Chanotecha ferrigunea,* en nållav som är en av de vanligaste knappnålslavarna i vårt land. Den växer gärna på rotvältor men också på stubbar och trädstammar, alltid i fuktig miljö som här med närheten till vatten, Gåsån.

Bland gröna bladrosetter från överblommade orkidéer, nattviol och knärot på andra sidan stigen, växte det några märkliga svampar. Som svarta skräckinjagande tungor från en drake i underjorden sticker dom upp genom mossa och ris. Det är med fantasins hjälp lätt att föreställa sig hur drakens svarta tunga med sin sträva knottriga yta fångar grodor och småkryp som sedan försvinner ned i drakens omättliga mage. Det är ingen drake, det är *Córdyceps ophioglossoides,* smal svampklubba. Den är parasit på hjorttryffel som växer långt där nere i marken och är sammanbunden med tryffeln genom långa smala gula myceltågor. Med tiden så har den ätit upp hela innehållet i tryffeln, det är till att vara gourmet. Smal svampklubba är mindre allmän och kommer på hösten. Den räknas som signalart.

Córdyceps ophioglossoides, smal svampklubba.

Bland granarna i närheten av bäckfåran växer på flera ställen i mosstäcket en vacker iögonfallande taggsvamp. *Hydnellum auranticum* orange taggsvamp, som ingår i en grupp taggsvampar med segt trådigt korkartat fruktkött. Alla arter i släktet *Hydnellum* är mer eller mindre sällsynta flera av dem står på rödlistan över hotade arter och räknas som signalarter för skyddsvärd skog med höga naturvärden. Man blir glad när man ser den lysande orange mot den gröna mossan.

Från *ArtDatabanken Artfakta*: Den tillväxande hattkanten är ljus, ofta vit, och hattens centrala äldre delar får en mörkare orangebrun färg. Foten är 2-10 cm hög, orangefärgad och filtluden. I fruktkropparna finns normalt inväxta grenar, barr och mossor etc. och ibland är flera fruktkroppar hopväxta i små sammanhängande grupper.

Arten bildar mykorrhiza med både gran och tall och den förekommer främst i äldre skogar med kontinuitetsskogskaraktär. Mest frekvent är den i äldre mossrik granskog, men då bara i skogar inom granens naturliga utbredningsområde och i bestånd med långvarig grankontinuitet. Påfallande många granskogar med arten är av lågörttyp där det finns ett visst inslag av kalkgynnade örter, till exempel blåsippa. Dessa skogar är ofta olikåldriga och skiktade och bär normalt en prägel av ett tidigare skogsbete. Ibland uppträder svampen i en helt annorlunda barrskogsmiljö, nämligen med tall i magra, ljusöppna sandtallskogar såsom grusåsar och lavtallhedar.

Hydnellum auranticum, orange taggsvamp.

Den hotas främst av skogsavverkning. Arten tycks försvinna efter slutavverkning, markberedning och plantering och det är inte känt att arten har återkommit i anlagd skog på tidigare kalmark. Arten hotas troligen också av eutrofiering till följd av kvävenedfall eller skogsmarksgödsling. Svampen är rapporterad från stora delar av Europa men den uppges på många håll ha minskat eller försvunnit och den är idag rödlistad i flera europeiska länder.

På spridda ställen på marken och på flera av stenblocken mitt i vattenfåran växer *Peltigera aphtosa,* torsklav. I fuktigt väder

Peltigera aphtosa, torsklav.

liknar den konstnärligt format grönfärgat gyllenläder. Namnet torsklav kommer av att den enligt signaturläran använts mot munsjukdomen torsk. Sjukdomen börjar som gråvita, upphöjda punkter och då torsklavens cephaloider också är upphöjda ansågs den enligt signaturläran kunna bota sjukdomen. Någon bot har dock aldrig påvisats. Den användes också som maskmedel och laxermedel. På apoteken gick den förr under namnet *Muscus cumatilis*. Muscus är mossa och cumatilis är havsblå.

Den 18 augusti 2012 gjorde jag första fyndet för porslinsblå spindling, *Cortinarius cumatilis,* i Hälsingland på Tannåsen i Trönö, svampen växte med fem fruktkroppar ca 75 meter i backen ned till höger om vägen mitt mot Gårtjärn. Så vid mitt återbesök den andra september 2017 återkom den med 3 fruktkroppar på samma plats vid samma gran, samt på en ny plats med 2 fruktkroppar 450 meter från vändplan upp på Tannåsen. Också i september 2017 till min stora glädje såg jag den på två ställen också efter Gåsån. Förutom mina fynd på Tannåsen och vid Gåsån finns fyra fyndplstser från Hälsingland inrapporterade på Artportalen.

Från Artdatabanken Artfakta: Porslinsblå spindling bildar fruktkroppar med en som ung vackert blålila hatt, som kan bli 5–12 cm bred och är klibbig eller slemmig i fuktigt väder, i torka glänsande. Den har en länge inrullad kant. På äldre exemplar blir hatten blågrå och fläckvis gulaktigt urblekt från centrum. Skivorna är täta och tunna, först gråvita, senare bruna av sporerna. Foten är torr och vit, 5–10 cm hög och 1–2,5 cm tjock, cylindrisk, ibland med en klubblik utvidgning vid basen. Fruktkropparna kommer fram under hösten och växer ofta i täta grupper. Bildar mykorrhiza med gran i äldre örtrika ängsgranskog på kalkhaltig mark, ofta på grönsten. I Nordeuropa är den bara känd från äldre granskog. Den förekommer på såväl frisk som fuktig mark men tycks föredra något fuktigare områden, gärna påverkade av ytligt och rörligt markvatten. På de kända lokalerna uppträder som regel fruktkroppar bara på någon enstaka till ett par platser.

Fruktkropparna är kortlivade, medan markmycelet kan ha en lång livslängd, flera decennier och potentiellt kan leva lika länge som mykorrhizasvampens värdträd kontinuerligt finns på platsen.

Cortinarius cumatilis, porslinsblå spindling *(foto: Henrik Tykosson).*

I Sverige är arten funnen i tolv landskap: Bohuslän, Västergötland, Dalsland, Östergötland, Närke, Södermanland, Uppland, Dalarna, Medelpad, Jämtland och Ångermanland. 50 kända aktuella lokaler i landet (2005). Mitt fynd 2012 var det första i Hälsingland. Total population i landet bedöms ha minskat med mer än 15 % över de senaste 50 åren, p.g.a. slutavverkningar. Minskningen bedöms pågå fortlöpande. Den är även rapporterad från Östra Jylland i Danmark och 2–3 lokaler i Nordland i Norge, samt 2–3 lokaler i Finland. Den förekommer sällsynt i hela Europa i övrigt.

Svampen är en signalart som indikerar miljöer med höga naturvärden i barrskog. Andelen äldre näringsrik granskog minskar i södra Sverige och därför fortsätter arten att minska. Det främsta hotet mot arten är avverkning av de värdträd som den är helt beroende av. Som regel är svampindividers markmycel långlivade, flera decennier och mer, varför det är angeläget att skydda kända växtplatser genom att säkerställa en framtida kontinuitet i trädskiktet. Slutavverkning av gran undviks helt. Körskador och skogliga åtgärder som markberedning kan vara ödesdigert för artens markmycel.

Äldre granskogar där porslinsblå spindling växer bör i möjligaste mån undantas från avverkning. Sker någon annan skoglig åtgärd bör man undvika att utsätta marken för körskador eller markberedning eftersom dessa kraftiga omrörningar av marken utgör ett allvarligt hot för etablerade svampindivider.

Del två i nästa nummer, augusti 2018.

Tack till Pär Hedwall för hjälp med artbestämning av kärlväxter, till Henrik Tykosson Skogsstyrelsen som inventerat området, och tack till Gerd Wigren som visat på flera av fynden.

Hänvisningar och litteratur:

Nitare, Johan: *Signalarter indikatorer på skyddsvärd skog.* Skogsstyrelsens förlag 2000.

Ryman, Svengunnar & Holmåsen, Ingmar: *Svampar: en fälthandbok.* Stenströms bokförlag 2002, andra tryckningen.

Moberg, Roland & Hultengren, Svante: *Lavar, en fältguide.* Naturcentrum AB 2016.

Lundmark, Hjördis & Marklund, Hans: *Färgsvampar och svampfärgning.* Motagg bokförlag 2009.

Månadens kryptogam oktober 2000. Naturhistoriska riksmuseet

Marklund, Hans m.fl: *Flora photographica.*

Artfakta artdatabanken. *https://artfakta.artdatabanken.se/taxon/1980*

Artportalen, *https://www.artportalen.se*

En kväll vid Åltjärn i mitten av maj. *Foto: Jenny Stockhaus*

När våren kom med sunnanvind och solen sken i sky,
då slog mitt hjärta underbart och rymden var som ny.
Ur fordoms gångna, mörka natt en morgonglädje kom,
när kärrets högflod sköljde upp de frusna fjolårsblom.

Nu sjunger jag: kom, ljumma regn, kring blad och nya barr,
och spela milt på säv och strå din dämpade gitarr!
Mitt hjärtas port jag låtit upp för vind som dansar in,
i vår, i vår, o bröder, är all världens glädje min!

Dan Andersson (ur Sång till våren")

Testa en ny kaliber – bågjakt

Av Ulf Backman

Danmark, oktober: Jag hade sett bocken dagen innan på hygget så nu satt jag i kanten av hygget i gryningsljuset och njöt av känslan som kommer när en ny jaktdag randas. Mycket riktigt så gick bocken där ute i ett surdrag och betade. Det var nog drygt tvåhundra meter till honom – fullt möjligt med ett gevär men omöjligt med pilbåge.

Jag la upp min strategi med hänsyn till vind och terräng och började smyga. Första biten var relativt lätt längs en åkerkant med högt gräs mellan mig och bocken. Något rör sig framför mig, jag stannar och får se en bock lämna hygget och försvinna över åkern… Nej, lugn det var en ungbock inte den jag smyger på. Men var är ”min” bock? Troligen har han lagt sig och idisslar, rådjur gör så. De äter en stund ligger sedan ner en timme eller mer och reser sig sedan för att äta mer. Jag rör mig lite till framåt men sedan måste jag vänta in bocken så jag inte går på honom av misstag.

Efter en dryg timme står han upp igen och jag får en position på bocken. Nu kan jag smyga vidare. Eftersom jakten sker i Danmark så skall jag genom ett parti bokskog – det betyder torra löv och grenar. En tålamodsprövande passage där jag plockar grenar och försiktigt kan krypa en liten bit till. Väl igenom det smala partiet med bok så är jag framme vid randen av hygget och har mindre än trettio meter till bocken. Men liggandes ner är inte bra för en bågskytt. Det blir till att åla fram mot en gran som jag kan använda som skyl när jag smyger upp i sittande och gör mig skjutklar.

Är det effektivt? Varför skjuta med pilbåge när det finns moderna vapen? Fungerar det ens?

Påståenden och frågor hopar sig kring bågjakt så låt försöka reda ut några av dem.

Visst fungerar det att jaga med båge. Jaktpilen är utrustad med en skärande spets som har två till fyra rakbladsvassa eggar med en diameter om 25-50 mm. Spetsen skär ett hål som en ”mercastjärna” rakt igenom djuret och orsakar en massiv blödning som avlivar bytet inom max tio sekunder, ofta betydligt snabbare.

Jaktformen är effektiv så till vida att den avlivar bytet snabbt och etiskt när pilen träffar sitt mål. Men bågjakt är ineffektivt räknat i antal timmar jägaren måste spendera i skogen för att få hem ett byte. Så varför skall vi använda ineffektiva vapen? Om vi alltid strävar efter högsta effekt så varför fiskar vi med spinnspö när det finns nät? De flesta som jagar med båge brukar säga att det är utmaningen som lockar. De flesta som jagar med pilbåge jagar också med gevär, bågen är bara ett alternativ bland många i vapengarderoben.

Jakt med pil och båge är laglig och bedrivs i Finland, på Åland, i Danmark och på Grönland. Frankrike, Spanien och Portugal har många jägare som nyttjar pilbågen. I USA löser varje år över fyra miljoner jägare licens för jakt med pilbåge och de fäller varje år över en miljon hjortar med pilbåge som vapen. Alla djur som kan jagas med gevär kan jagas med pilbåge. Elefant, giraff, flodhäst och afrikansk buffel har alla fällts effektivt med pilbåge. Svårigheten med pilbågsjakt är inte att träffa – det är att hitta och komma tillräckligt nära sitt byte.

Vad jagar man med? Vanligast idag är en så kallad compound pilbåge. Det är en modern pilbåge som är mycket effektiv. Den kan skicka iväg en 30 gram tung pil i upp mot 90 meter per sekund. Med en jaktspets på så skär den pilen lätt rakt igenom en fullvuxen älg. Pilen slår sig igenom revben på både vägen in och ut och däremellan skär den igenom lungor och hjärta. Så gott som alltid har man genomskott på djuret och pilen finns kvar på skottplatsen. Normala skotthåll är under trettio meter.

Men även traditionella bågar som långbåge och recurve fungerar för jakt. Det är pilen och spetsen som dödar, inte bågen. Pilar för jakt är vanligen gjorda i aluminium eller kolfiber. De utrustas med fenor i plast för att styra upp den stora spetsen framtill. Spetsen kan vara av fast eller mekanisk typ, den mekaniska spetsen har en lite diameter under flygturen för att förbättra precisionen men öppnar sig till stor diameter vid träff.

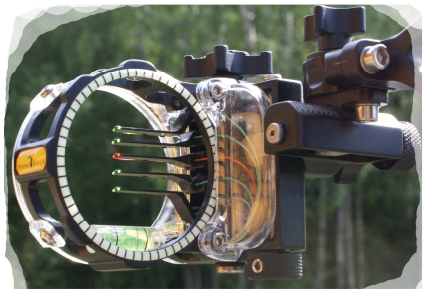

Siktet på en compound består av en liten ring, peep, i strängen som är bakre riktmedel (sikte) och som främre (korn) fungerar ett antal pinnar. Jag skjuter in mina ”pinnar” på 20, 30 och 40 meter. Övriga tillbehör är ett koger för att hålla de vassa pilarna på plats och kanske en stabbe (pinnen som pekar framåt) för balans och ljuddämpning.

När jag avfyrar min compound så använder jag en release – det är en krok som håller strängen och en avtryckare som öppnar krocken så att skottet går. Releasen gör det lättare att släppa strängen lika varje gång jämfört med att hålla strängen med fingrarna.

Hur jagar man? Jakt med pilbåge kräver att man kommer nära och att bytesdjuret inte rusar förbi i hög fart. Drivande hund passar inte för bågjakt men ställande hund skulle fungera.

Bågjägaren brukar långsamt gå genom skogen eller sitta still tills bytet upptäckts och därefter smyga in på skotthåll. Vanligare är att man söker pass över föda, vatten eller en viltväxel. Ofta klättrar jägaren upp i ett träd för att komma över bytets synfält och för att minska doftsignaturen i närområdet. Det finns plattformar och klätterutrustning för bågjakt.

När jag jagar med gevär tar jag pass vid en äng eller hygge där jag förväntar mig att bocken kommer ut. Jag kan täcka en stor del av den öppna ytan och bevakar flera möjliga stigar som bocken kan välja. Men när jag väljer båge som vapen krymper mitt effektiva område och jag tvingas välja EN stig ut på ängen/hygget. Istället för att sitta i kanten av den öppna ytan kan det vara bättre att välja pass längre in i skogen över en växel även om det är ett trångt pass – jag skjuter inte så långt med pilbåge.

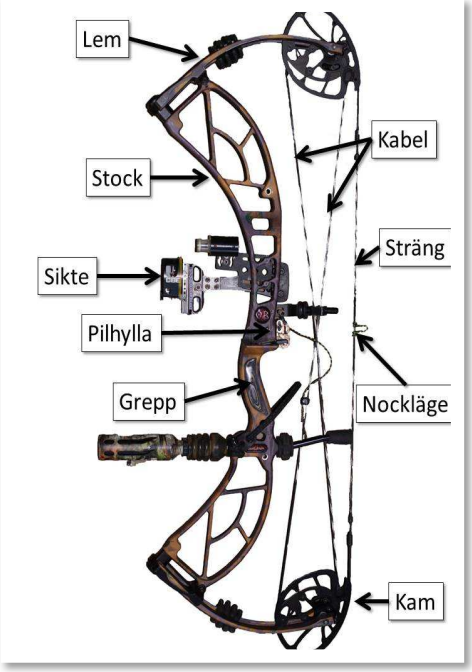

Jag heter Ulf Backman och har startat Bowhunter.se med ambitionen att sprida kunskap om och intresse för bågjakt.

Jag har jagat med pilbåge sedan 2007 och har hunnit med flera jakter i Sydafrika, USA, Kanada, Danmark och Åland. Givetvis jagar jag även med bössa hemma i Sverige. Jag är instruktör för IBEP (bågjägarutbildning) inom SBJF, Svenska Bågjägareförbundet.

Bågjakt är ännu inte tillåtet i Sverige. Svenska jägareförbundet har i april i år ansökt om att legalisera bågjakten. Naturvårdsverket är den myndighet som skall besluta i frågan men något svar har ännu inte kommit.

Bågjakt är en tillåten och etablerad jaktform i våra grannländer Danmark och Finland.

DIN ELEKTRIKER !

elia

Gunnar Schewelius
gunnar@elia.x.se

Vi utför alla typer av el, tele, data och fiber samt servicejobb.

Vi har c:a 16 st montörer och två arbetsledare som gärna kommer ut och tittar på jobb och lämnar förslag på hur det ska utföras samt pris.

Tel 0270-16000

elia.x.se

Anders Holgersson
anders.holgersson@elia.x.se

Håll tjuvarna borta!

Vi har nu kommit ytterligare en bit på väg för att få igång **Grannsamverkan i Trönö.** Det optimala är förstås att du och alla dina grannar är med på tåget. Ju fler som är observanta, desto större avvärjande effekt på de planer eventuella tjuvar och andra brottslingar kan tänkas ha.

Grannsamverkan är vad det låter som, en samverkan mellan dem som bor i ett visst område. Det enda du som boende behöver göra är att hålla ögonen öppna och vara vaksam över om något som avviker från det normala sker. Främmande personer eller okända fordon som inte ser ut att ha någon anknytning till dina grannar, behöver uppmärksammas lite extra. Om du själv reser bort kan det kännas tryggt att veta att dina grannar har koll så du inte får oönskat besök. Om du registrerar något som inte verkar vara i sin ordning, rapporterar du detta till kontaktpersonen i ditt område. (Vid pågående brott ringer du alltid 112 alternativt 114 14.)

Varje by i Trönö bör ha ett ombud som tar emot iakttagelser samt rapporterar dessa vidare. Som ombud får du meddelanden om misstänkt aktivitet, via telefon eller sms. Din uppgift är då att skicka dessa vidare till Trönös huvudombud, som är den som har kontakt med ansvarig vid Polisen. I vissa fall kan det också bli aktuellt att skicka ut mass-sms med varning till alla i din by samt övriga byombud, till exempel ”det åker runt en bil med reg nr ABC 123, någon som vet något?”

Huvudombudet tar emot rapporter från byombuden, skickar i förekommande fall ut information, samt sköter kontakten med Polisen.

Du kan läsa mer om detta på *www.samverkanmotbrott.se*. Där står bland annat:

”Studier har visat att Grannsamverkan minskar risken för inbrott avsevärt, så med tanke på hur liten insatsen är för var och en är det värt att ge detta en chans. Potentiella gärningsmän drar sig nog för att ge sig på hus i ett område där skylten med Grannsamverkans logga är uppsatt. ”

Håll ögonen öppna!

”Syftet med Grannsamverkan är att göra bostadsområden mindre attraktiva för brottslig verksamhet genom ökad uppmärksamhet från de de boende i området samt kunskap om hur man skyddar sig, vilket avskräcker och försvårar för tjuven.”

I nuläget finns kontaktpersoner i Storsjön Stärte och Hamre men övriga saknar fortfarande ombud. Om du vill medverka till denna enkla men effektiva skyddskedja i Trönöbygden, kontakta **Tore Hallman, telefon 070 371 60 37**. Alla byombud kommer senare att tillsammans få åka på informationsmöte med vår poliskontakt inne i stan.

Om du inte vill vara ombud men tycker att detta är en superbra idé för att minska antalet inbrott, anmäl dig du också, som ”vanlig granne” med korpgluggarna öppna! Du får då en klisterlapp som visar att du är aktiv inom Grannsamverkan. Den kan du sätta upp på din brevlåda, dörr eller annat lämpligt och väl synligt ställe.

Samverkan mot brott är en organisation bestående av Polisen, flera försäkringsbolag, Stöldskyddsföreningen SSF, Brottsförebyggande rådet (Brå), Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), SABO, Hyresgästföreningen, Riksbyggen och Villaägarna, som alla verkar för att skapa ett tryggare boende.

SSF Stöldskyddsföreningen är huvudman för verksamheten.

Samverkan mot brott finansierar verksamheten med Grannsamverkan i Sverige för att medborgarna som på eget initiativ vill öka tryggheten och minska risken för att bli utsatta för brott, inte ska behöva bekosta start och drift av Grannsamverkan i sitt bostadsområde själva.

Mota tjuven i grind

GRANNSAM i Trönö

KONSTSTAFETTEN GÅR VIDARE TILL TRÖNÖ

Vi ska få offentlig konst till Trönö. Detta efter ett initiativ av Söderhamns konstförening som, inspirerade av ”tapetladorna” efter väg 50, vill att offentlig konst ska finnas på landsbygden även i Söderhamns kommun. Trönö är en av tre utvalda orter, och valet av konstverk sker genom en tävling som hembygdsföreningen har hand om.

Alla är välkomna att delta i tävlingen. Kravet är att den konstnärliga utsmyckningen på något sätt ska spegla den lokala kulturen/historien, och klara att vara utomhus året runt. Till det vinnande förslaget finns 25 000 kr, som ska täcka material och arbetstid. Övriga kostnader täcks av Konststafetten.

Förslaget, i form av skiss eller foto, ska finnas i Lena Åkerlinds brevlåda, Stärte 767, senast den 15 juni. Därefter sker en urvalsprocess där fler bjuds in för att tycka till om bidragen. Mer info finns på *www.soderhamnskonstforening.se*

Vart har Fred tagit vägen?

Lugn, Eva Nybergs spännande följetong återkommer i nästa nummer!

LÖNNS BUSS

Välkomna till oss

Om ni vill resa miljövänligt, säkert och bekvämt!

www.lonnsbuss.se

Värmlandsvägen 8
826 40 Söderhamn

Tele: 0270-124 20
Mobil: 070-632 19 12
Fax: 0270-126 85,
E-post: info@lonnsbuss.se

ALTERNATIVET till STORBOLAGEN

dina Dina Försäkringar

Norrtullsgatan 8,
Söderhamn
0270-42 65 85
www.dina.se

Välkommen till ICA Nära Trönö!

Vi erbjuder

Catering

smörgåstårtor, festplankor, ostbrickor, matkorgar och landgångar.

Manuell charkdisk

Vi skär, styckar och mal efter dina önskemål.

Kvalitetscertifiering

ICA I love eco är vårt eget ekologiska sortiment, som vi ständigt jobbar med att bredda och utveckla. Här hittar du ekologisk mat och varor till hemmet, allt producerat i balans med naturen.

Vi gillar svenskt kött

Det finns goda skäl att välja svenskt kött. Svenska kor får till exempel vara ute och beta på sommaren och våra grisar har tillgång till halm och mer

Ombud för

- Apotek
- Post
- Systembolag
- Svenska spel

Telefon: 0270 360 85 **E-post:** *david.eriksson@nara.ica.se*

Öppettider: Vardagar 9-19 Helger 10-17

ICA nära Trönö

Spänd? Stel? Ont?
Välkommen till
Lillemors Massage
och
Hörsel Harmoni

Dipl. medicinsk massageterapeut och massör.
Utbildad på Axelsons.

Ring och boka en tid hos mig i Trönö eller i Söderhamn på Grengatan 1
Eller ge bort en massage – den perfekta presenten!
070-509 93 51

Ur ”Våren” av Jacke Sjödin

Nu plockar flickor blommor och sätter dom i håren,
nu gör det ont i knopparna, precis som förr om åren,
i husen lämnar leriga små barnafötter spåren,
och katten gläds att mars är slut och slickar sig i såren.

Nu tackar tackan baggen för tillökning bland fåren,
och sticker man ut näsan, en välkänd doft då når en
från nyutslagna näpna tussilagojunioren
och framtinade exkremeneter ifrån labradoren.

Och pollen virvlar runt, och ur vart öga rinner tåren,
man hostar och man nyser, och en sanning plötsligt slår en,
att näsan som är blå och dessa röda ögon får en
att likna mest en vandrande och snorig trikoloren.

Nu jag och lärkan slår vår drill i buskarna och snåren,
och vårkänslorna prasslar så det rasslar i resåren,
så mor förmanar sönerna att vänta några år än,
och far tar hand om döttrarna och tejpar samman låren,
på skolorna så är det nästan porr i korridoren,
(men jag får ej va' med för jag är en i lärarkåren).

Holms
Bleck & Plåt
holmsplat@gmail.com

Allt inom byggplåt!

SÖDERHAMN 0270-100 71, 070-516 42 99

Senaste nytt från hembygdsföreningen

Den iordningställda salen på Västergårn är nu invigd för inte alltför stora sällskap. Det blev föreningens årsmöte som samlade omkring 30 medlemmar runt kaffeborden.

Av tavlorna som pryder väggarna har vissa flyttats från Trönögården, bland annat en flera meter lång, sydd bonad med en intressant historia som Ingvor Eriksson från Trönbyn berättade om. Gårdens tidigare ägare finns med genom släktporträtt som funnits i huset sedan tidigare.

Många positiva synpunkter om den trevliga miljön på gården har framförts av både SPF och ordförandena i Trönöföreningarna, som haft möten på Västergårn.

I övrigt pågår förberedelser inför sommarsäsongen med städning både inom- och utomhus vid Gamla kyrkan och Söderblomsgården. Med sommaren som kom så plötsligt har det blivit bråda dagar på alla fronter.

Förslaget om att ställa i ordning bagarstugan vid Söderblomsgården för bakning ser glädjande nog ut att kunna bli verklighet. Kanske till och med i sommar. Murstocken har nu besiktigats av sotaren och endast små justeringar krävs.

Ugnsluckan däremot är sönderrostad och en ny behövs, men en skicklig smed med Trönöpåbrå har lovat att göra en ny lucka och ser fram emot att smaka på brödet.

Vi håller också på att se över andra attiraljer som behövs för bakningen. Kavlar verkar finnas, ett stort bakbord behövs som vi hoppas hitta i gömmorna på någon av våra gårdar, brödspadar har vi hittat några gamla, men skicket är nog inte det bästa så någon nytillverkad vore inte fel. Mera information kommer när bagarstugan är klar för användning.

Vi söker nu bra recept på bröd att baka som förr i tiden i den gamla bagarstugan. Kanske du har något?

Text & foto: Birgit Lundgren

Ett knippe kavlar väntar på flitiga händer och jäst deg.

0270 360 00

När telefonväxeln i Trönö delade ut nummer till abonnenterna var det Elimförsamlingen som fick det första som var 960 00. Senare ändrades den första siffran från 9 till 3 och numret blev då 360 00.

När församlingen sålde sitt kapell i Trönö till hembygdsföreningen följde telefonnumret med och har legat vilande under senare år. Men nu har vi aktiverat numret igen, och det går bra att ringa **0270 – 360 00** till hembygdsföreningen.

INSECO

Skruvspecialisten i Söderhamn

Tel 0270 735 50 Fax 0270 735 60

www.inseco.se

Service, reservdelar, tillbehör, maskinförsäljning

Köksutrustning, tvättmaskiner, diskmaskiner, kyl & frys

Återförsäljare av: Cylinda Värd varenda krona och LG

Vi servar även husvagnskylar

J&A

Hushållsservice AB

Jens Rehnvall

Bollnäs 0278-124 71 • Söderhamn 0270-160 80

DET HÄNDER I TRÖNÖ

JUNI

Sö 3 juni	**Gudstjänst,** Söderblomsgården kl. 11.00.
On 6 juni	**Barnens dag** kl. 12-15 i och kring IOGT Enighet. Se särskilt infoblad.
To 7 juni	**Trönö fiskevårdsförening,** årsmöte IOGT Enighet kl. 19.00.
Sö 10 juni	**Regnbågsmässa** kl. 11.00 i Norrala kyrka.
Sö 17 juni	**Hembygdsdag** vid Söderblomsgården. Start kl. 11.00 med gudstjänst i gamla kyrkan. *Frid & Gnid* samt *kyrkokören.* Se särskild info på blad från hembygdsföreningen.
Fre 22 juni	**Midsommarfirande på IP** kl. 12.30-15.00. Se annons sidan 8. *Kjell-Åke "Kôrven" Eriksson* och *Tomas Söderlund* underhåller.
Lö 23 juni	**Midsommargudstjänst** i Norrala kyrka kl. 11.00. Sång och musik av *Martina Sahlin* och *Jonas Eklund.*
Sö 24 juni	**Fäbodgudstjänst i Wij** kl. 11.00 med *Trönö manskör*.
Fre 29 juni	**Söderblomspelet** premiärföreställning Trönö kyrka kl. 19.00. Se övriga tider och köp biljetter på *www.ticketmaster.se.*

JULI

Sö 1 juli	**Fäbodgudstjänst** i Wij fäbodar kl.11.00.. Sång och musik av *Martina Sahlin* och *Jonas Eklund.*
Sö 15 juli	**Fäbodgudstjänst** Trönbysbodarna kl. 11.00. Sång och musik av Pernilla och Lotta Andersson.
Sö 22 juli	**Gårdskväll på Sven-Petters** kl. 18.00. Lyssna till 1800-talsgårdens historia i finsalen i den privatägda gården. Fikaservering.
Sö 22 juli	**Fäbodgudstjänst** i Tygstabodarna kl. 11.00. Sång och musik av Marie Sundberg och Björn Hagström.

AUGUSTI

Lö 4 augusti	**SockenRocken** på Trönö IP. Se annons sidan 8.
Sö 5 augusti	**Sommargudstjänst** på Söderblomsgården kl. 11.00. *Trönö manskör* medverkar.
Sö 19 augusti	**Gudstjänst** i Trönö gamla kyrka kl. 11.00.

Vill du/ni ha med något i kalendariet?

Lämna uppgifterna till Trönöbygdens redaktion, helst via mejl ***info@tronobygden.se*** men telefon och skrivna lappar går också bra.

Allra senast torsdag i vecka 6, 19, 32 respektive 45!

Sov gott

i Trönö bystuga

Trönöbygden ek för har nu fått bygglov för två övernattningsrum med fyra bäddar vardera i Bystugan.

Arbetet med ombyggnaden har påbörjats med hjälp av Tisdagsgruppen.

Det är vissa krav som ställs avseende exempelvis brandskydd som behöver tillgodoses, och nu är det alltså på gång.

Det första av de två rummen blir troligen färdigställt till midsommar.

Kontakta kontoret, telefon 0270 42 77 62 alternativt e-post *info@tronobygden.se*, om du är intresserad av att hyra rum till långväga sommargäster eller någon annan.

Se affischering utanför IOGT Enighet och ICA Trönö, samt på Trönö bios Facebooksida.

Trönös hjärtstartare

finns alltid tillgänglig i ett skåp vid affären.

Anmäl dig gärna inne i butiken till kurs i hjärt-lungräddning!

Vi kommer gärna till din bygd för att informera om oss, diskutera frågor samt ta emot förslag och önskemål kring vad din förening vill att Allis ska arbeta med!

Allis
AKTIV LEVANDE LANDSBYGD I SÖDERHAMN

Mer om ALLIS:
www.soderhamnsbygder.se
www.allis.nu

ALLIS arrangerar för **ALLA**

Kom ihåg gymmet!

Bokas via
Ica Trönö
0270 360 85

Familjekort medlemmar: 400 kr/år
Familjekort ej medlemmar: 600 kr/år

Jag såg att häggen blommade,
det kom en doft av den.
Då gick jag till min älskade
och sade: Se och känn!
Hon stod vid makaronerna,
hon sydde på en klut.
Och när hon lyfte blicken
hade häggen blommat ut.

Alf Henrikson (Visa, 1964)

Stråtjära Däckservice

Tony Östman
Gamla Gävlevägen 7
(tidigare Martin Perssons lokaler)

Öppet: 07-16, lunch 12-13
Tidsbokning: 070-248 95 24

- Däckhotell • Försäljning • Skiftning
- Montering • Balansering • Reparation

KUMHO TYRE · Continental · COOPER TIRES

ELON
I MEAB HUSET SÖDERHAMN

0270 42 65 35
Bröksmyravägen 13, 826 40 Söderhamn

Vi har ett stort utbud av

VITVAROR och HEMELEKTRONIK

Välkommen till vår butik

Tomas Persson

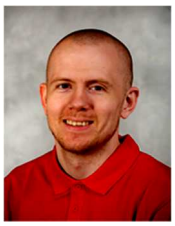
Ante Persson

Urban Sundqvist

Retur till
Trönöbygden ek. för.
Lertagsvägen 1
826 95 Trönödal

B PP Sverige, Port Payé

Trädfällning? Skogsröjning? Skogsplantering?

Hjälp att ta ner träd på din tomt?
Vi fixar nedtagning och bortkörning.

Vi utför även:
- manuell snöskottning av tak och gårdsplaner
- grus– och sandsopning
- häck– och gräsklippning
- grästrimning

PEFC
PEFC/05-22-53
Främjande av uthålligt skogsbruk.
www.pefc.se

Glöm inte RUT!

JÖ Skog & Snö AB
070-625 37 40

JJ Maskinservice AB

Försäljning och service inom skog & trädgård

GRÄSKLIPPARE med mera

0270-700 45
www.jjmaskinservice.se

JJ Maskin service

Välkommen till Norrala-Trönö församling!

Se hela kalendariet på *www.norrala-trono.se*
(Ny hemsida kommer att publiceras på *www.svenskakyrkan.se/norrala-trono)*
Vi finns på *Facebook*: Svenska kyrkan Norrala-Trönö

Söndag 3 juni kl. 11.00
Söndagsgudstjänst Söderblomsgården.
Trönö manskör.

Söndag 10 juni kl. 11.00
Regnbågsmässa Norrala kyrka. Sång av *Mathias Holmgren, Ronja Malm* samt körerna *Mollgan* och *Rockkören.*

Söndag 17 juni kl. 11.00
Hemvändarsöndag, Trönö gamla kyrka.
Frid & Gnid, medlemmar ur *kyrkokören.*

Lördag 23 juni kl. 11.00
Midsommargudstjänst Norrala hembygdsgård.
Sång *Martina Sahlin* och *Jonas Eklund.*

Lördag 23 juni kl. 14.00
Midsommargudstjänst i Forslins backe.
Sång av *Eivor* och *Ingvar Garpebo.*

Söndag 24 juni kl. 11:00
Gudstjänst Wij fäbodar, *Trönö manskör.*

Söndag 1 juli kl. 11.00
Gudstjänst, Östansjö fäbodar, Trönö.
Sång *Martina Sahlin* och *Jonas Eklund.*

Söndag 8 juli kl. 11.00
Gudstjänst, Skärsåsamlingslokal. *Trönö manskör.*

Söndag 15 juli kl. 11.00
Gudstjänst, Trönbysbodarna.
Sång av *Pernilla* och *Lotta Andersson.*

Söndag 22 juli kl. 11.00
Gudstjänst, Tygstabodarna, Trönö.
Sång av *Marie Sundberg* och *Björn Hagström.*

Söndag 29 juli kl. 11:00
Gudstjänst på Ifjärdsvallen.

Söndag 5 augusti kl. 11.00
Gudstjänst i Söderblomsgården.
Trönö manskör.

Söndag 12 augusti kl. 11.00
Gudstjänst, Skogsliden.

Sönsdag 19 augusti kl. 11.00
Gudstjänst, Trönö gamla kyrka..

Söndag 26 augusti kl. 11.00
Gudstjänst, Norrala prästgård.

Då kvällen djupnar, allt är lugnt och stilla,
en vind sig rör i fjärran ensamhet,
när morgonrodnaden sig strör och virvlar
och ljuvlig svalka andas salighet:
Rör vid min själ, min lust som föder liv.

(*Åsa Jinder*)

Nu kan du **swisha en gåva** till församlingens arbete, nr. **123 654 88 53.**
Märk med ”gåva”. Tack!

Kontakt:
Församlingsexpeditionen: 0270 300 95
norrala.pastorat@svenskakyrkan.se